

Com una bala

Ricard M. Carles, en ser nomenat bisbe de Barcelona, no ha donat joc a ningú. Ha estat hàbil i conciliador. Potser la seva habilitat recau a saber compaginar el seu pensament conservador i el seu tarannà modern.

Ricard M. Carles, nou bisbe de Barcelona, confessa que li agrada la velocitat. En el seu haver té fractures de moto, cotxe i escalada. Per evangelitzar fa servir la ràdio i per escriure les homilies té un ordinador. Tot això no impedeix que per la seva trajectòria eclesiàstica tingui fama de conservador. Tot fa preveure que més que un bisbe polèmic, serà un bisbe amb sorpreses.

— *Vostè va estar més de deu anys a Tavernes. ¿Quin record té de la Safor?*

— Sobretot recorde la Vall, com una vall impressionant de tarongers, d'horta oberta a la mar, entre aquells penya-segats de cinc-cents i tants metres a la vora de la mar, que són la muntanya de les Creus. Recorde una gent molt oberta.

Tinc també un record molt amable perquè van ser els primers anys de sacerdoti. Vaig treballar molt a gust, tenia molts grups de militants, majoritàriament eren de la JOC, prop de trenta equips que movien gent jove.

— *Vostè també era jove.*

— Sí, després d'estar dos anys a Salamanca estudiant dret, em van enviar allí. En tota la vida només he estat quatre mesos de vicari. Es l'única experiència que no he viscut. Després de rector, vaig ser arxipreste a la Valldigna. En venir de València, al principi hi va haver una mica de contrast però em vaig adaptar molt ràpidament.

— *La seva infància i la seva joventut van transcórrer a València.*

— Els records són d'una família normal, de classe mitjana. Per part, tant del pare com de la mare, la família és dedicava al comerç, en el braç d'importació-exportació; eren del port. Els besavis tenien el que es deia un cavallet de càrrega i descàrrega de vaixells de vela. Per això teníem a casa una Bíblia d'un avantpassat nostre datada el 1850 al port de Nova York, es veu que un capellà la va regalar al capità del vaixell. Érem de família

marinera.

Els Carles han esta tots del port, de la marina mercant i del comerç. Un dia passejant per l'escullera, el meu avi va dir a la meua mare: "per allí ve Fermí Carles". La meua mare feia temps que tenia molta curiositat per conèixer el que després seria el meu pare, perquè al port de València, des dels carregadors del moll fins a la gent benestant, parlaven molt bé de Carles. La meua mare explicava que es va posar tota roja aquell primer dia que va conèixer el meu pare.

Després tinc els records de la Gran

Via, vaig nàixer allí i hi vaig viure molts anys. La Gran Via és un lloc molt alegre. Del paisatge, recorde des de les muntanyes fins a la mar. Perquè a l'estiu passàvem quasi tres mesos a Setaigües que està a la Serrania, a Requena, a la part castellana. Després vam anar a Benidorm, quan encara era com l'Ametlla de Mar ara, un poble de pescadors. Pense que no hi havia més de vint-i-cinc xallets. Ara, encara hi vaig a vegades perquè m'agrada trobar les arrels i veig com ha canviat.

— Ara, quan va a València, ¿a on va?

— No hi vaig massa. Passen anys que no hi vaig.

— ¿Hi té família?

— Sí. Encara que molts dels Carles han acabat a Madrid per qüestió de negocis.

— ¿Del negoci portuari, en queda alguna cosa?

— Ha passat completament.

— ¿Quan decideix ser capellà?

— Per estudis m'agradaven molt les ciències. Llavors no hi havia tanta especialització. Ciències químiques i naturals pràcticament s'estudiaven en una única facultat, i m'atreien molt. Quan vaig començar a sentir que, potser, ja podria fer altres coses m'hi resistia perquè no m'agradava. Servir el Senyor i estimar-lo sí, però deixar tot això, els amics i les colles, em costava.

— ¿Però va ser una cosa de família?

— No, en la meua família no hi havia hagut cap capella. Quan jo vaig dir que volia ser-ho, es van sorprendre perquè jo era molt més mogut que el meu germà, més entremaliat. Però, recorde que el pare em va dir, literalment: "Si vols ser capellà, el que vulgues".

— ¿Va ser una qüestió d'amics?

— No, va ser l'ambient dels jesuïtes. El primer ensenyament el vaig fer a les teresianes i després vaig anar als jesuïtes. Allí vaig començar a pensar en la qüestió vocacional. Hi havia una colla d'amics de dos o tres cursos que han eixit capellans, jesuïtes. Providencialment en aquells anys van eixir moltes vocacions. En el meu curs va ser el que més, de 120 alumnes van eixir 21 sacerdots, ens deien el grup dels vint-i-u. Un d'ells va tenir la idea de fer un calze amb els noms del vint-i-u a sota.

— ¿Aquest calze que s'ha extraviat i vostè està disposat a trobar?

— Sí, aquest calze ha donat la volta al món i ara s'ha aturat. Jo vull saber qui el té aturat.

— ¿Vol aconseguir que vingui a Barcelona?

— Això mateix.

— ¿Com és que no es va fer jesuïta?

— La primera idea era de fer-me'n perquè jo els admirava molt. Però després vaig canviar, em va semblar millor fer-me sacerdot diocesà.

— No és massa habitual veure un bisbe amb un ordinador a la taula.

— És un ordinador molt senzill, és només per a textos, per a mi és la màquina d'escriure. Té una raó pràctica enorme, no cal fer esborranys i després passar-ho a net. Això em feia perdre molt de temps. Pots corregir, pots posar textos nous... Fa un parell d'anys que hi treballa.

— Vostè, que té fama de conservador, ¿és un modern?

— A mi m'agrada, vaja, diuen que m'agrada córrer en cotxe. M'agrada córrer prou quan conduesc jo.

— ¿I la moto?

— Vaig tenir una Vespa fa uns quants anys quan era capellà. Precisament em vaig trencar un colze en un accident de moto. No sé si això és molt modern, però he tingut una fractura de moto, dues de cotxe i dues de muntanya fent escalada.

— Quan sigui bisbe de Barcelona, tindrà més feina. ¿Continuarà fent escalada?

— Per a mi és una necessitat vital. De tant en tant agafe algun company capellà o seglar i ens n'anem als Ports de Besseit, que són una meravella molt desconeguda a Catalunya. És un parc natural impressionant, fins a Terol no hi ha cap poble, hi ha milers de cabres hispàniques, senglars, esquiroles.

— ¿Es la zona del Delta la gran desconeguda de Catalunya?

— Si no la gran desconeguda, és una mica desconeguda. Quan vénen amics de Barcelona els porte al Delta i queden sorpresos. Els porte, per exemple, a la platja de la Marquesa, on hi ha miratges enlluernants. És impressionant veure uns boscos que resulta que són plantes de mig metre i després veus els cotxes que sembla que van volant perquè hi ha quatre metres d'aigua per mig. Aquelles immensitats de sorra daurada són precioses, però després a vora riu també són preciosos els cultius amb la seva verdor. Pense que no és molt conegut, tot i que ara es veuen més matrícules de Barcelona que abans.

— ¿Quin resum fa de la seva estada a Tortosa, sobretot des del punt de vista personal?

— Gràcies a Déu sempre m'he arrelat

molt a les parròquies. A Tortosa m'he sentit molt emparat, he pogut tenir un contacte directe molt fort amb la gent. Per exemple, el diumenge de rams, a la processó vaig veure una nena que està mig paralítica que feia molt que no havia vist i la vaig cridar, això a Barcelona no sé si em passarà. Coneixes tothom, són 240.000 habitants i això dóna possibilitat al bisbe de conèixer personalment molta gent. Això fa una església molt humana.

— *¿Per què l'Església del Principat té per tradició un plantejament més progressista que l'Església del País Valencià?*

— No sé dir-ho perquè porto 20 anys fora. Hi ha una cosa que ha condicionat i influït Catalunya i és que és fronterera amb França. Això em recorda que quan va començar la cultura del Renaixement molts pensen —no sé si és cert— que va entrar per València, aleshores València estava molt oberta per raons comercials i culturals. Potser després no tant. A mesura que els transports terrestres s'han fet habituals ha estat més oberta Catalunya. Els meus pares mateix notaven molt més europea Barcelona que Madrid. Ells havien viatjat molt quan quasi ningú viatjava, a ells els agradava més Barcelona. Per la seva eixida freqüent a Europa, Barcelona els era habitual. Des de petit, per a mi era molt normal anar a Barcelona a passar uns dies, i anàvem a Montserrat, evidentment. Barcelona, des de petit no m'ha sigut mai estranya.

— *La seva diòcesi es reparteix entre els termes de Castelló i Tarragona.*

— Pel nord arriba fins a la vessant sud del Montsant; per la costa a l'Hospitalet de l'Infant; pel sud, més enllà de Peníscola, fins a la urbanització de les Fonts i cap a dins tot el Maestrat, Sant Mateu, Morella, tota aquesta part tan bonica.

— *Als dos costats de la ratlla.*

— Efectivament, estic a València i a Catalunya.

— *Els lligams entre les dues esglésies no han estat forts, en canvi vostè ha compartit diòcesi.*

— Aquí concretament, pel que diu vostè que estem a banda i banda, la connexió és perfecta. Aquí hi ha capellans de València a la part nord, uns quants capellans joves que treballen a Montsant, Flix, i al contrari hi ha catalans que treballen a la part de València. La ratlla no existeix, no existeix, de tal manera que estic pensant en un exemple concret. A Alcanar, que és teòricament arxiprestat

de Santa Bàrbara, sempre van a Vinaròs perquè estan a 5 km. i, al contrari, també, per exemple, la part de Sénia, que és València, vénen a l'arxiprestat de Santa Bàrbara. És a dir, que la ratlla que diu vostè no existeix ni per als capellans ni entre els laics. Quan la gent es troba no té dificultats, la gent topeta quan té un estereotip. L'estereotip no és amable.

També tenim l'autopista que va de nord a sud de tota la diòcesi, i són vora 250 km. Quan agafo l'autopista veig quantitat de matrícules de Barcelona cap al sud i, al contrari, matrícules de València que van a Barcelona. El contacte comercial, cultural i industrial és molt freqüent. Jo penso que el poble autèntic, potser l'adjectiu autèntic no és bo, vull dir el poble normal, no fa un problema d'això.

— *¿S'ha avançat en l'ús del català a les dues bandes de la diòcesi?*

— Ha anat guanyant molt. Fa vint anys era una realitat molt diferent. Fa poc hem tingut unes ordenacions a Benicarló i evidentment ho hem fet tot en català. Això és una qüestió de temps. A mesura que el jovent va creixent, ha estudiat català i s'ho veu com una llengua culta, l'accepta. Al seminari ho fem tot en català, totes les seminaristes fan el res, l'eucaristia en català. Penso que és un problema que va diluint-se ràpidament.

— *¿Com a bisbe de Barcelona com pensa relacionar-se amb València?*

— De fet jo tinc les arrels de naixement allí però tinc el cor quasi tot posat aquí perquè vint anys són vint anys. Quan estàs en una diòcesi com aquesta, on vius molt barrejat amb el poble i te l'estimes molt, t'acabes sentint català. No sé si aquesta circumstància ajudarà. El que sí que pot ajudar, també és una major intel·ligència d'alguns sectors.

— *¿Però creu que hi hauria d'haver més relació institucional?*

— Seria bo, clar. És una qüestió que depèn del que pensin els bisbes de València i de les sensibilitats que es toquin. A França existeix el que en diuen les regions pastorals, que abracen diverses províncies, aquí no. Tot i que de fet les Illes pertanyen a València jurídicament. Menorca totalment i Mallorca, en bona part.

— *Pel que diu, vostè seria partidari de fer una regió eclesiàstica més àmplia.*

— Això a Espanya no s'ha fet. Aquí seria possible. Igual a Castella-Lleó i Castella-La Manxa fan una regió conjunta, i aquí podríem pensar el mateix que aquests països que tenen moltes rela-

cions i moltes peculiaritats similars també s'ajuntessin.

— *Però precisament un dels temes que té Barcelona és plantejar la seva futura divisió. ¿Vostè n'és partidari? ¿Quines sufragies faria?*

— Aquesta divisió ara la veig amb un interrogant. Cal conèixer la realitat i pensar què és més convenient pel fruit pastoral i l'evangelització.

— *¿És una divisió necessària?*

— Podria ser convenient si encertara a fer-ho. Tindria els seus avantatges i els seus inconvenients

— *¿Quins avantatges?*

— Un avantatge és que tindríem més bisbes i més diòcesis

— *¿Inconvenients?*

— Que les diòcesis, com ha passat en algun lloc, són massa autònomes i la realitat es trenca perquè l'Església s'està movent en una metròpoli única.

— *¿Pensa fer un sínode a Barcelona tal com ha fet a Tortosa? A Barcelona fa segles que no se n'ha fet cap.*

— Aquí també feia segles que no s'havia fet. A Barcelona no s'ha fet sínode però sí que s'ha fet assemblea no fa massa temps. Ara no ho puc dir: cal que estigui allà i vegi el tarannà i la realitat.

— *¿Li faria il·lusió fer-lo?*

— A mi em fa il·lusió el que és útil. Si és útil, el farem. Si amb l'assemblea que s'ha fet n'hi ha prou, no el farem. Abans un sínode i una assemblea eren molt diferents; ara, no. El sínode fins al nou codi de dret canònic era només clergat, després del nou codi, el sínode és amb tot el poble de Déu i, clar, llavors no hi ha molta diferència. Un avantatge que té el sínode sobre l'assemblea és que l'assemblea només pot acabar en uns desitjos. El sínode, tot venint de milers de laics, el bisbe el pot convertir en normes o actuació pastoral, per a mi és més operatiu.

— *¿Què representa Montserrat per a vostè?*

— Un record d'infància, els viatges amb els meus pares. Recorde que el primer Nadal que jo portava sotana vaig anar amb els meus pares a celebrar la missa del Gall a Montserrat, cosa que em va fer molta il·lusió.

Ara, és molt més entranyable perquè la nostra diòcesi ha fet moltes romeries a Montserrat. Tinc amistat amb monjos que són nadius de les nostres comarques i sóc amic tant de l'abat que ha sortit fa poc com del que ha entrat.

— *¿Com a símbol de catalanitat?*

— Evidentment Montserrat és un símbol

que està molt per damunt de molts altres en el sentit religiós. Jo penso que Montserrat és una símbol molt important. És el símbol que més destaca de l'església catalana. Dins el país és el primer símbol de devoció, com a Catalunya hi ha arrels cristianes molt fortes, és un símbol del país. Si no hi haguera molta fe, no seria un símbol.

— *Suposo que està cansat que li preguntin si és conservador.*

— No, pregunte.

— *No, precisament volia dir que Montserrat és també un símbol de progressisme.*

— Tots els grans monestirs d'arreu del món han estat un far de cultura sempre, des de l'Edat Mitjana. Montserrat també ho ha estat en un sentit religiós. Quan una cultura té una certa elevació, viu l'obertura

— *¿La cultura és progressista?*

— La cultura és la vehiculació del pensament de l'home, un pensament que no s'atura. Gràcies a Déu no pensem que estem en un moment òptim, sinó que l'ideal està sempre més enllà humanament i cristianament. Per això el sentiment base d'un cristià és d'inconformitat.

— *¿La primera escalada que farà com a bisbe de Barcelona serà a Montserrat?*

— No ho sé perquè és una roca no familiar. Per a mi les roques habituals són les calcàries, que són preses molt habituals encara que a vegades no segures. La roca calcària no és una roca franca. També he anat molt per la Maladeta i l'Aneto, on hi ha granit que és una roca franca. En canvi, els penya-segats de Montserrat són un conglomerat molt especial que desconec.

— *Un dels temes pendents que es trobarà quan arribi a Barcelona és l'obertura del Museu Diocesà, una obertura que s'ajorna des de fa molt de temps. ¿El pensa inaugurar?*

— És un tema que quasi no conec. A Tortosa també hem tingut el mateix problema i la Generalitat ha ajudat molt, tant a fer el Museu Diocesà que seria el Museu de les Terres de l'Ebre, com el Museu de la Catedral. A mi sí que m'agradria inaugurar-lo, però desconec la situació.

— *¿Quines han de ser les relacions Església-Generalitat en la qüestió de Patrimoni?*

— D'una màxima col·laboració. L'Església té realment un percentatge molt gran de patrimoni artístic i no té totes les pos-

"No sé si això és molt modern, però he tingut una fractura de moto, dues de cotxe i dues de muntanya".

sibilitats econòmiques de mantenir-lo.
— *¿Com és planteja la seva relació amb el Consell Pastoral de Barcelona sabent que en el seu moment aquest consell va fer una declaració en contra de l'encíclica Humana Vitae?*

— No ho recorde. Ho desconec. Però quan el bisbe cessa, els consells també cessen. Es tornen a fer eleccions i a reestructurar-se

— *¿Creu que això seria un problema?*

— Home. Jo dic que qualsevol moviment o estructura eclesiàstica ha de tenir com a cosa elemental la identitat cristiana, la comunió amb l'Església i la capacitat evangelitzadora. Si això suposa una no-comunió de l'Església amb coses importants, seria una dificultat, però pense que això a vegades són situacions de moment. No puc opinar perquè això no em constava.

— *¿Vostè per què és va fer en un moment determinant de l'Opus Dei?*

— Perquè quan vaig anar a fer els estudis a Salamanca em vaig trobar una mica aïllat i vaig conèixer un amic que n'era. Hi vaig estar uns quants anys. Cinc anys abans de ser bisbe, per raons molt personals ho vaig deixar.

— *¿Quines van ser aquestes raons?*

— Molt personals

— *¿Molt religioses?*

— Religioses, evidentment de consciència. Un capellà amb les coses que fa quan ix de casa: ho deixa tot, amics, amigues, negocis i perspectives d'estudi, o ho fa pel Senyor o no ho fa. Per interessos humans s'hauria quedat a casa.

— *¿L'espanta el progressisme de Barcelona? ¿Qui s'haurà d'adaptar, vostè o la diòcesi?*

— Pense que és qüestió de fer camins junts. Jo m'hauré d'adaptar a Barcelona. Fins ara he estat en una diòcesi molt rural, Barcelona és de les més urbanes del món. M'ajudarà ser fill d'una metròpoli gran com València. M'hauré d'adaptar a la diòcesi i a la ciutat. Pense que no és ser optimista, sinó realista, que seré amic de laics, de seminaristes, dels capellans. Si no hi ha amistat i intel·ligència, jo no sé treballar, i els altres tampoc no es troben a gust.

— *El seu nomenament es diu que és fruit de les pressions del cardenal Suquía*

— No hi ha cap cardenal que pugui pressionar el Sant Pare. És també un muntanyenc i té una personalitat fortíssima. El Sant Pare té un criteri de les coses i deci-

deix per ell mateix.

— *¿Es pot dir que vostè està més pròxim a la línia Suquía que a la línia Tarancon?*

— No. Sóc amic de tots dos. De Tarancon, com és valencià, som amics des de fa molts anys d'abans de conèixer Suquía.

— *Vostè ja s'ha pronunciat sobre la Llei d'Ensenyament ¿Sobre la possibilitat de reforma de la Llei d'Avortament pensa pronunciar-se?*

— Igual que no estic a favor del terrorisme, tampoc no estic d'acord amb l'avortament. A mi em fa tristesa pensar que el lloc que semblava més segur per a un nen, el si de la mare, ara sigui un lloc perillós. Això em fa pensar que alguna cosa s'ha trencat en l'esperit de l'home. Alguna cosa falla en la humanitat i no tan sols des de la fe, sinó des del punt de vista de la sensibilitat humana.

— *¿Es pensa pronunciar en aquest sentit?*

— Quan haja d'il·luminar el poble sí, evidentment. En la Bíblia, i encara més clarament en l'Evangeli, el respecte a la vida humana ha estat un dels ideals més clars.

Assumpció Maresma